

ГІЛЯРОВ Меркурій Сергійович (22. 02(06. 03). 1912, Київ — 02. 03. 1985, Москва) — зоолог. Син [Сергія](#), онук [Олексія](#) Гілярових. Академік АН СРСР (1974). Сталінська премія (1951), Держ. премії СРСР (1967, 1980). Золота медаль І. Мечникова (1978). Державні нагороди СРСР. Закін. Київський університет (1933). У 1934–44 — завідувач відділу захисту рослин Всесоюз. інституту каучуконосів (Москва); 1944–85 — співроб. Інституту еволюц. морфології й екології АН СРСР (Москва, від 1955 — засн. і зав. лаб. ґрунт. зоології). Водночас 1949– 77 —

проф. Моск. пед. інституту, 1977–85 — завідувач кафедри зоології та порівнял. анатомії безхребетних Моск. університету. Розробляв заходи боротьби з ґрунт. шкідниками, вивчав роль тварин у ґрунтоутворенні, питання еволюції, заг. екології тощо. Створив нову галузь біології — ґрунт. зоологію. Був президентом Всесоюз. ентомолог. товариства (від 1972), віце-президентом Міжнар. академії зоології (від 1960).

Основні праці

Краткое руководство по борьбе с главнейшими вредителями кок-сагыза. Уфа, 1943; Особенности почвы как среды обитания и ее значение в эволюции насекомых. Москва; Ленинград, 1949; Зоологический метод диагностики почв. Москва, 1965; Закономерности приспособлений членистоногих к жизни на суше. Москва, 1970; Жан Анри Фабр – к 150-летию со дня рождения (1823–1915) // Энтомол. обозрение. 1974. Т. 53, вып. 1.

Рекомендована література

1. Бызова Ю. Б., Стриганова Б. Р. К 60-летию М. С. Гілярова // Энтомол. обозрение. 1972. Т. 51, № 1;
2. Іванов Ю. Гілярови – на всі часи. Історія одного роду // ДТ. 2005, 9 лип.

[Н. В. Попович](#)

Бібліографічний опис:

Гіляров Меркурій Сергійович / Н. В. Попович // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30155>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).